

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annak
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitott cikke

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

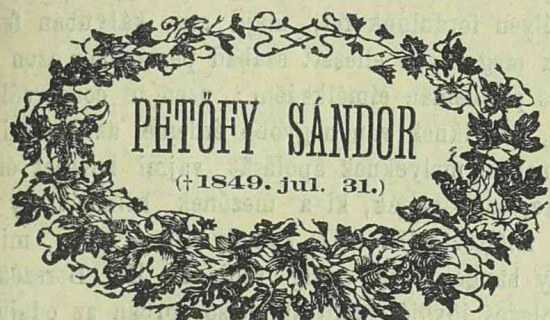
Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legzélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvárt jul. 31.

Julius 31-ike! E nap a magyar nemzet
történetének évlapjain örökre setétlő betük-
kel van följegyezve. A szabadsáért elhullot-
tak véres árnyai e napon fölkelnek jeltelen
sírköveket s látjuk őket újra, a mint az emlé-
kezet tükörében, lelkünk előtt végig vonulnak
s zeng szellemajkaikon:

„Régi dal, régi dal
Régi dicsőségről“.....

Arról a régi dicsőségről, melyre ha visz-
szagondolunk, köny csordul ki szemeinkből,
mert e dicsőség csak olyan volt, mint a
páztortűz, mely a vak éjszakában föllobban,
egy pár pillanatra bevilágítja a vidéket s uj-
ra elalszik; meg nagyobb sötétséget hagyva
maga után! De nem! A nemzetben nem ho-
nolhat oly setét éjszaka, hogy azt a mult di-
csős emlékeinek vízfénye át ne törhetné s

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

írta: Curren Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

(Folytatás.)

Tizedik fejezet.

Másnap a délelőtti órák nagyon lassu léptek-
kel haladtak előre, mrs. Pelet intézetében; vágya-
kos növekedés, s kellemes helyiségekben megtar-
tassam az első tanórát; mert minden igen kelle-
mesnek tűnt fel előttem ott. Délben elérkezett a
szünóra, egy órákor megtartott a „lunch“-ot; (má-
sodik reggeli); ez is maga idején véget ért, s vég-
re szót. Gundula-tornánál mély harangongósa, las-
san kettőt ütött, jelölve a perczet, melyet annyiszor
vártam.

A keskeny hátsó lépcső alján találkoztam Pe-
let ural, a mint leléstem szobámból.

„Comme vous avez l'air rayonnant! (mint ra-
gyog arca az örömtől) — szóla, — soha nem lát-
tam még ily vidámnak, ugyan mi történt önnel?“

„Apparemment, que j'aime les changements
(alkalmazmat, mivel szeretem a változatosságot)“ —
viszonoztam.

„Ah értem, — ez az oka — csak legyen okos
ön, Ön még igen fiatal, — nagyon is fiatal, azon

annak sugara a csüggedő szívekben a már
már kialvó lelkesedés lángját újra és újra
föl ne lobbanthatták. Hiszen az igazságért el-
esett vértanúk vére soha se omlik ki hiába
s porladó hamvaik előbb utóbb megterméke-
nyítik azt a talajt, hol a szabadság pálmája is-
mét fölvirul. Mert nem hal meg soha az ige,
az eszme!.....

A nemzeti kegyelet e fölemelő érzettel
zarándokol el ma, a 25-ik évfordulat napján
a segesvári vérmézőre, a hősök sírjához. Ők
nem haltak meg. A lány fuvalomban, mely
bádogadt halantéinkat érinté, az ők szelle-
mök leng minket körül, s ez érintés szívünk-
nek oly jól esik! Annak a lantnak, mely ott
széttörni látszott, dalai most is lelkünkbe
csendülnek s nincs igaz magyar szív, mely-
be azok ma viszhangot ne keltene. Hisz
azok az eszmék, melyekről az a lant, mint az
égi harmóniák földi hangszere, milliókat lel-
kesítve zengett, áthatották az egész nemzet
szívét, lelkét s az egymás nyomdokába lépő
emberöltönek minden földi kincsénél drágább
kincseivé váltak. Petőfi szelleme ránk nézve
az lesz, mint a levegő ég, mely bármerre
megyünk, mindenova elkísér s mentől maga-
sabbban emelkedünk, annál nagyobb rész tá-
rul föl belőle előttünk; mint a nap, melyből
még a legutolsó fűszálnak is jut, ha nem több
egy sugár.

Töröljük hát le könnyeinket, s hadd zeng-
jen a mi ajkunkon is a dicséret, hogy ő a
miénk volt, az ma s az lesz örökké. Költé-
szete, a nemzetnek új kincse, melyet el nem
rabolhat tőle, senki, soha! Ama jelzetlen sir
felett hadd zengjen hát ajkunkon a dicsének!

Budapest, julius 29. 1874.

(M. A.) Belgium fővárosában, Brüsszelben
tegnapelőtt nyílt meg a világrészünk államai-
nak képviselőiből egybealkotott nemzetközi had-
ügyi congressus.

Czélja ezen internationalis összejövetelnek
— mint a kezdeményezője, Oroszország által
közvetített programmból kitűnik — oly módok-
ról gondoskodni, melyek a háboru viselésével
karöltve járó bajoknak lehetőleg elejét vegyék,
a hadviselés általánban minél humanusabbá te-
gyék, s a háboruk kíséretében oly gyakran elő-
forduló embertelen kegyetlenkedések ismétlő-
désének véget vessenek.

E czél kétségkívül nemes, a megvalósítá-
sára irányuló törekvés tagadhatatlanul időszerű.
A jelenkor háborúi, civilisationk annyiszor
hangoztatott óriási vívmányainak dacára, még
mindig sokkal nagyobb mérvű embertelenség-

szerpre, melyre vállalkozott; óvatossá kell lennie
— ön ért engem?“

„De minő veszély fenyegethet?“

„Az még most megmondani nem tudom —
csak ne engedje át magát az élénk benyomásoknak
— ez az egész. Les vivres impressions, c'est dange-
reux! (az igen élénk érzelmek veszélyessé vál-
hatik.)“

Elnevettem magamat; rendkívüli gyönyör érzet
rezgett át minden idegemen azon gondolattal, hogy
ily „élénk érzelmek“ alkalmasint fognak előállani;
az a halottszörű, egyhangú mindennapi életrendszer
volt az, mi eddig megmérgezte minden perczemet;
az én blous-os növendékeim a fiu-iskolában soha
sem költenek fel bennem „élénk érzelmeket“, ha-
csak nem a haragos bosszúság föllobbanását. Sietve
hagytam oda Pelet urat, s a mint az utcán tova
haladtam, hallám szokott nevetését, ama francia szel-
lemű, gunyoros, sivár nevetést.

Ismét ott álltam a szomszédház kapuja előtt, s
csakhamar bebozástatást nyertem a vidám kínzésű
világos folyosóra, galamb-szürke márványozott falá-
val. Követtem a kapusné, s leszállva egy kis lép-
cson s oldalt térve, némi előcsarnok felébe találtam
magamat; most megnyílt egy mellék ajtó s Reu-
ter kisasszony ép oly kecses, mint gőmbölyded kicsiny
alakja jelent meg előttem. Most teljes világításban
láthatam öltözkéket; izletes egyszerű battiz ruha si-
mult kifogástalanul idomos természetű; finom kis
csipke gallér és közel, csinos francia cipők emel-
ték ki előnyösön kicsiny lábait; hanem milyen volt
arca, midőn így felém közelített! Gond és komolyság
kifejezése ült szemeiben, homlokán; csaknem szigo-
ruan nézett reám.

Egész udvariassággal hangoztatta a „bonjour
monsieur t“ (jó napot uram) de oly egykedvű, rész-
vétlen kifejezéssel; mintha egy hideg nedves kés
silkott volna végig „vives impressioikkal“ telt ke-
lemen.

gel folytattnak, mint a minőt a hadviselés
czélja szükségessé tesz. Nem is említve a test-
vérharcot, a polgárháborukat, melyeknek vé-
rengző jelenetei bátran kiállhatnak a versenyt
az ó-kor barbár népeinek legvadabb mészár-
lásaival. Embertelenebb kegyetlenséggel a leg-
sötétebb századok hadvezérei sem folytathaták
a háborút, mint a „humanitás“ jelen századá-
ban, Spanyolország véráztatta földjén p. Dor-
regaray carlista hadvezér.

Időszerű a hadviselés enyhítésére irányult
törekvés azért, mert világrészünk, minden bé-
kés látszat s biztatások dacára ma nem áll
közelebb az örök békéhez, mint valaha állott.
„Nem mondhatnám — jegyzé meg igen ta-
lálón Disraeli angol miniszterelnök a londoni
lordmayor legutóbbi bankettjén, hogy „Europa
állapota olyan, miszerint bárki gyönyörködve
szemlélhetné; mindenki tudja, hogy Europa
leggazdagabb, a gondviselés által leginkább
megáldott vidékein, melyek híresek lakóiknak
egykor műveltsége által, oly népek, melyek nagy
mértékben előmozdíták a haladást s az embe-
riség felvilágosodását, ma anarchiában, vagy
ahoz igen közel vannak.“

Világrészünk egének békés fátyolán ke-
resztül lehetetlen észre nem vennie a figyelmes
szemlélőnek azon fekete pontokat, melyek ki-
töréssel fenyegető veszélyes kórányagok léte-
zését árulják el. S bizonyára csak jogosultnak
s üdvösnek nevezhetjük a törekvést, mely e
kítörést, ha nem leendő többé elhárítható, lega-
lább a polgárisodás és humanitásra nézve mi-
nél kevésbé ártalmassá igyekszik tenni.

E szempontból üdvözöljük a Brüsszelben
ülésező nemzetközi hadügyi congressust s me-
legen óhajtuk, hogy a háboru emberiesebb vi-
selését minél nagyobb mértékben előmozdítsák
tanácskozásai, melyek — a tegnapi megnyitó
ülésről érkeztet távirati tudósítás szerint —
egyelőre a nyilvánosság kizárásával tartatnak.

— A képviselőház julius 29-én a választó tör-
vényjavaslat 76-ik szakaszától a 82-dikig jutott. Lé-
nyeges vita csakis a nyilvános és titkos szavazás fő-
lött folyt, s ma nagy hatással beszélt a nyilvános
szavazás mellett Liphay Béla br., ki egészen kifor-
gatta a titkos szavazat pártolói argumentumaikból,
s nagyon ügyesen és sok szellemmel felelt a szélső
baloldal abbéli kifogására, hogy a jobboldal folyto-
nosan halgat és csak mint szavazógép szavaz meg-
győződése ellen.

A szónokot beszédének befejezése után élénken
üdvözölték egy pártfelei, mint a miniszterek, s be-
szédének meg is volt az a hatása, hogy az utána
szólók nagyon röviden beszéltek. Szavazásra kerülén
a sor, a többség a kötelező nyilvános szavazás mel-
lett nyilatkozott.

A cseléd eltávozott urnője beléptekor, s én
hallgatva lépdeltam át a csarnokon Reutter kisasszony
oldalán.

(Folytatás következik.)

Borgia Lukréczia.

(Folytatás.)

De hála istennek elmúltak már azon idők, mi-
dőn egy dőmés barát a világra rátküldhette törté-
nelemnek állított mesés könyveit; Olivier nevetéses
regényét maga ajezsuita rend közlönye a Civiltá Cat-
tolica egy cikkben megczáfolta, melynek szerzője VI.
Sándor pápa erkölcsi jellemét épen nem igyekezett
menteni, minthogy kétségtelen hitelt ökiratok ta-
nuskodásával szemben, ezt tenni ugy sem lehet. —
Gregorovius 1872-ben szintén az e tárggyal foglal-
kozott írók közé sorakozott, miután 1870-ben a kö-
zépke Róma történetének ama kötete megjelent volt,
mely VI. Sándor korszakát foglalja magában. Szerző
az olasz levéltárakban tett buvárkodásai közben szá-
mos a Borgiaikat illető okiratoknak jutott birtokába
ezeknek nem mindnyája láthatott az említett műben
napvilágot; ez okból elhatározta, hogy a becses anya-
got egy monographiában értékesíti, mely vagy Borgia
Caesarral, vagy nővérével foglalkozandott. Szerző utó-
bira határozta magát és pedig főleg külső okokból;
minthogy 1872 tavaszán a Capitoli jegyzők (notari-
sok) levéltárában Rómában VI. Sándor sok éven át
bizalmas jegyzőjének (titkárnak) jegyzőkönyvére buk-
kant, mely a Borgiaikra vonatkozó okiratoknak hosz-
szu sorát tartalmazza; így benne van Donna Lukréc-
ziának valamennyi házassági szerződése s több tör-
vényzéki perirat stb. Erről szerző 1872 novemberé-
ben előadást tartott a kir. bajor tud. akadémia tör-
téneti szakosztálya előtt. Sz. VI. Sándor és Caesar
politikai történetével behatóan foglalkozott, míg B.
Lukrécziát csak a távolból vizsgálá. Alakja ingerlőleg

A többi szakaszánál alig volt említésre méltó
vita, s mindegyik szónok beszédén észrevehető volt
a bágyadság és kimerültség, mely alighanem jelle-
mezni fogja a holnapi vitát is, noha akkor az ellen-
zék által kikürtölt sérelmes szakaszok fognak tárgya-
lás alá kerülni.

Szász lapok szemléje.

A szászok egy része — a mint azt előre fel-
tettük is — örömmel fogadja a képviselőház azon
közlelbi határozatát, hogy a választási központi
választmány ügykezési nyelvére nézve is a nemze-
tiségi törvény legyen irányadó.

A „Hermanstädter Zeitung“ közlelbi számá-
ban a határozatról következőleg szól:

„E szavazás egyike a csekélyszámú fénypon-
toknak parlamentünk tárgyalásaiban, a jog győze-
me az a vezérnemzet nemzetiségi chauvinizmusa
felett.

E győzelem ugyan, csak egy szó többséggel ére-
tett el, habár az észnek és a senkinek sem ártó
igazságosságnak oly egyszerű következménye, hogy
ha az ellene egy szavazatig opponáló chauvinisticus
áramlat makacsságára is nem hathatott volna, eddig
sem ismernők azon hatalmat, mely a törvényhozást
az eszélyesség útjára t-rlte.

Ez okból is örövendünk kell ezen eredmén-
yek; ez elégtételnek azonban — nyíltan bevallva —
bizonyos személyes természetű is van.

Mi annál fontosabbnak találjuk ezt, mivel a
javaslat Wächteré volt, melyet az egyenjogúság ér-
dekében tett és elfogadtatt. Wächteré, ki a csak-
nem eretnekeknek nyilvánított szászokhoz tartozik,
mivel állítólag a német öntudat ellen vétkezett, mi-
vel állítólag az államnyelvnek az országban létező
többi nyelvek rovására engedményeket tett, mivel a
magyarok chauvinizmusát s annak következményeit
állítólag magáévá tette.

Csak emlékezzünk rá, mennyi meggyaláztatás-
nak volt kitéve Brassó e derék képviselője a köz-
jegyzői ügy miatt — miért? mert nem akart a
végre közreműködni, hogy egy második államnyelv
decretáltassék — a mit azon férfiak javaslata czél-
zott, kiknek nézetei ellen ő akkor az országgyűlésen
küzdött.

Csak emlékezzünk rá, mennyi fáradságot paza-
roltak arra, hogy a népszerűséget, melyet akkor
Wächter szűkebb hazájában kitűnő mérvben birt,
aláássák, és miként sikerült legalább is a bizalmat-
lanságot kiderőszakolni egy férfiu ellen, ki meg lehet
itt vagy amott vérmérsékletének kevés zabolát vet,
de ép oly becsületes oltalmazója, mint a mily hű
őre volt eddig is nemzete érdekeinek.

El vagyunk készülve rá, hogy bizonyos körök-
ben a mephistói jelszóval: „miért ebből lármát
csapni“ találkozzunk és mi természetünk és takti-
-

hatott szerzőre, mint valami titokteljes, mint a mely
magában ki nem magyarázott ellenmondást tartalmaz
s még felfejtésre vár. Sz. minden előítélet nélkül fo-
gott munkájához. Nem akart apologiát írni, egyedüli
szándéka volt Lukréczia történetét rövid vonásokban
vázolni s főleg életének azon részletét írhatá meg
legjobban, mely a fennforgó kérdést illetőleg a legfon-
tosabb, ugymint Lukrécziának Rómában töltött napjait.
Látni akará Sz., hogy mily alak domborodik ki kezei
között, ha B. Lukrécziát történelmi tárgyalás alá fogja,
és pedig a legszigorubb a legbiztosabb, mert okira-
tokon alapuló módszert követve. Kiegészítő anyag
gyűjteményét; felkeresé a helyeket hol ama nő élt.

Az anyag melyet így egybegyűjtött nem teljes
és tökéletes ugyan; de mindamellett is gazdag tar-
talmu és új; azokból egy kis részt függőlék gyanánt
mellékeltem némely okiratokkal együtt, melyek közül még
eddig egyetlen egy sem látott napvilágot. Az olvasó
a Sz. által mondottakat illetőleg azokban bizonyíté-
kokat fog találni s azok ellenében foggyverül szolgál-
hatnak, kik ez iratot egyházellenes ellenséges indu-
lattól sugalmazottak tartanak. Sz. ily vádakat számba
venni nem fog; minthogy czélja — mint ez a könyv-
ből magából kiviláglik — nem volt más, (mint a
regény helyében a történelmet léptetni. Sz. igyekezett
ama kornak valódi jellemző képét adni s a szereplő
egyéniségeket a legizább vonásokban jellemezni.
Főszereplő Lukrécziának Rómában s nem annyira Fer-
rarában való időzéseére és életére fektetett; mert
előbbi még eddig legendaszerűnek maradt; utóbbi
már több ízben tárgyalva volt.

A mű a következő részletekre oszlik: Első
könyv: Borgia Lukréczia Rómában (XXI. fejezettel);
második könyv: Borgia Lukréczia Ferrarában (XII.
fejezet). A második kötet az okiratokat (szám szerint
62) tartalmazza.

(Folyt. köv.)

kánk szerint sem vagyunk azok, kik egyes személyek érdemeit különös részvétellel kiemeljük. Ez esetben azonban olyan a helyzet, hogy az eredmény a személyiségtől alig választható el, igen neki kiváló érdeme, hogy a javaslat egyáltalán átment. Ki tagadhatná, ki törvényhozásunk kebelében a viszonyokat ismeri, hogy ez eredményben ép a javaslattevő személyiségének volt kiváló része; hogy néhányan a hangadók közül, kikhez a belátás és igazságosság utat tört, mert ellenszenves érzélem nem indította az ellenmondás ingerének ellenállottak volna-e, ha egy nem kedvelt egyéniség lépett volna fel?

Igen, mi határozottan meg vagyunk győződve, hogy ugyanazon javaslat, mely Wächter zászlója alatt végül a határozat sziklájára ölébe vitorlázott, egyike által azon szász képviselőnek téve meg, kik a Deákpartból való kilépés hősiességét inscenizálták, egész bizonyosan megbukott volna, alig hisszük, hogy képviselőink mérceket elemei közt meg lehetne nevezni valakit, ki hasonló eredményt ért volna el.

Egy olyan ténynek constataciója ez, mely theoreticus szempontból hazánk törvényhozó testületére nézve nem épen hízogó. De a theoria a politika terén kevesebbet ér, mint akármily más téren, mivel az adott viszonyokkal számolni kell s itt a személyes rokon- vagy ellenszenv jelentékeny szerepet játszik és nem csak Budapesten — hanem a Westminsterhallban és a németbirodalom parlamentjében is — mint mindenütt.

Az országgyűlés bezárása azonban emlékezetes fénypont a zavaros időben, de egyszerűen világos jele a nem rég elhangzott és itthon a hamu alatt lappangó vizsálnak.

Helyes felfogása és békülékeny szelleménél fogva im itt közzétűt csaknem egész terjedelmében a Hermanstädter vezércikkét. Mi e magatartásban egy józan szász politika csíráját látjuk s lehetetlen ezért a Hermanstädtert nem üdvözlönnünk. Fogadjuk el ismerésünket mindezek felett annak beismeréséért, hogy a szászok kívánságának teljesítése a közjegyzői törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a két állami nyelvedreállításával lett volna azonos. Mi ez dhajtás meg nem hallgatása miatt a Teutsch-ok izgatásai folytán sok megtámadtatásban részesültünk külföldi lapok részéről is, jól esik tehát ép maguk a szászoktól hallanunk, hogy jogtalanul cselekedtek.

Mi meg vagyunk győződve, hogy Wächternek a „H. Zt.“ által felhozott példája meg fogja győzni a szász testvéreket arról, mennyivel többet lehet kivinni békességes, mint ellenszenves magatartással s mennyire üdvöns fog hatni majd mindkét félre, ha szakítva a „Tageblatt“ utján megindított háborúkkal, előzékenységgel közelitnek a szászok azon nemzethez, mely valamint szt. István koronája alatt egyetlen nemzetségsnek nem, úgy a szászoknak sem öhajítja kárát.

Keleti ügyek.

Áthén, jul. hó közepe.

Már több napok óta folytak képviselőválasztások, de mi fővárosiak mindazonáltal az ország különböző részeiből semmi tudósítást nem vettünk, mintán a távirda a kormány által zár alá tételt. Hallatlan dolog, mihez hasonló még eddig sem Áthénben, sem máshol nem tapasztaltatott, s mégis való. Nincs többé megengedve, hogy kifelé táviratozhassunk azt, miről benn tudomásul szerezhetünk; a miniszterium a választási harc eme napjaiban kolostori csendet varázsolt Áthén lakói köré. A megelőzőt miniszteriumoknak soha nem jutott eszükbe eltiltani a közönséget a távirda hivataltól, a választások folyama alatt; s így aztán a különböző lapok által adott mellékletek segítségével folyton tudtuk, hogy mi megy végbe az ország különböző részeiben; jelenben oda jutottunk, miké a kormány által kiadott napi jelentésekkel (bulletinekek) kell megelégednünk; minthogy pedig e bulletinek, a magán uton nyert értesülések segítségével nem ellenőriztetnek, ebből az következik, hogy Áthén öt nap borszáig a legkínzóbb aggodalom martaléja leend. Mindenféle hírek terjenek a városba, a legeszevesztettebb tudósítások hitlere találnak. Ez azt mondja, hogy itt vagy amott a katonaság a választókkal összeütközött; az meg azt, hogy másutt a jelölteket gyilkolták meg stb. stb. Julius 4-én vevék kezdetüket a választások s ez óta a közönség folyton aggodalomban van.

A kormány által megbuktatandóknak jelzett jelöltek száma nagy; megindította az élethalál-harcot Deligeorgis (volt miniszterelnök) ellen Missolonghiában, Lombardos ellen Zanteban, és Philéonon egy Ralli urak ellen Áthénben. Messeniában hiában erősödött a kormány Komonduros ellen: valószínűleg egyhangulag meg lesz választva; Corfu-ban a választás napjai egy hóval el lettek halasztva.

A görög lapok közül főleg az „Ephimeris“ erőlyesen kikel a kormány felett jelzett eljárása ellen; e kormány ellen melynek jelenlegi elnöke Bulgari ur, mindent kockáztatni akar. E lap a kormány terrorizáló eljárását illetőleg, a választások folyamában, a legszomorubb híreket hozza Görögország különböző vidékeiről. A választók többnyire szétzagatták választó céduláikat, mondván: kai tu kronu — azaz egy év múlva. Mert bizony lehet hinni, hogy a király az ily módon végbement választásokból kikerült képviselőházat nemcsakára fel fogja osztalni s el fogja küldeni a kormányt, úgy a minisztereket oda, hol a bors és paprika teremnek.

S mindennek mi a morálja? Az, hogy a hel-lén népet mindnyájára közt legjobban lehet kormá-

nyozni, s a csunya dolgok mik ez országban elő-jönnek, csak is a kormánynak s a féket vesztett soldateskának róhatók fel.

Bulgari ur a leglelkiesmeretlenebb ember, s mit bánja ő, ha vér is foly. Szomorú az, hogy Európába megint azt fogják mondani, miké a hellén nép nem ért még meg az önkormányzatra; s pedig a szegény népet nem lehet felelőssé tenni kormányzóinak hibáért, vétkeért, s egymásközi egyenetlenségeikért. Ismétlem a hellén nép méltó a szabadságra, jogainak és kötelezettségeinek teljes öntudatával bir; mit tehet ő róla, ha szerencsétlen csillagzata úgy akarta, hogy a legkevésbé képzettek, a legkevésbé lelkiismeretesek, azok kik mások jogait a legkevésbé tisztelik — jutottak a kormány élére. Mondják, hogy a királynak magának is igen nehezére esik mindaz a mi itt végbemegy. Bulgari ur, ő felségének jelen miniszterelnöke három ízben kompromittálta a korona tekintélyét, azáltal, hogy nem mutatott tiszteletet a törvény iránt! Különösen látszik előttem az, hogy a kamarák feloszlására engedélyt adott ő felsége egy oly embernek, ki magának a királynak vallomása szerint: úgy 1868-ban, mint 1872-ben meghamisította a választási lajstromokat.

BELFÖLD.

Alsó-Fehérmegyéből, július 26.

(Folytatás.)

„Épen ily kevésbé indokolható édes X ur önének a topánfalvi járásban felszaporodott erdő kihágási ügyek kérdésében, merényelt vagdálózása is s nagyon szépen jellemzi önmagát már azzal, hogy általában csak kihágásokról szól, mintegy elhíttetni akarván a nagy közönséggel azt, hogy az 1869 IV. t. cz. nálunk csak levéltárban létezik, hogy mi még máig sem tudunk kibontakozni a közigazgatás és törvénykezés cumulat rendszeréből, hogy a kihágások ügyek nálunk máig is a szolgabírák által intéztetnek el. . . . és később írja „b. t.“:

„A kihágások ügyek nálunk is azon hatóság (által) és úgy tárgyalatnak, mint mindenütt. . .“

Na szegény fejem, már most zsákba van dugva, tönkre vagyok téve, miért is merényeltem vagdálózni, ki nem tudom az 1869. IV. t. cz.-et s a világgal el akarom hitetni, hogy Alsófehér még kibontakozni nem tudott, adminisztratív cumulat törvénykezési rendszeréből, nem tudott felemelkedni azon civilisationalis magaslatra, hogy a Peti Palkó lúdlópásos ügyében ne a szolgabíró s esetleg az alispán, hanem a cs. k. járásbíró illetőleg a tkts. királyi ítélőtábla, kell hogy ítéljenek. . . . S hogy más hatóságok, a kihágások ügyeket nem ép úgy látják el, mint nálunk s hogy az erdő praevariatio kihágás. Árva fejem, hogy menekedek ebből.

Valami nagyon praktikusnak nem tartja már senki, hogy a kihágásoknak egy része bár nem közigazgatási uton láttatik el; sőt a többi hatóság között éppen Alsófehérmegye is kérvényezett e tekintetben s ha szinte valami ilyesmit állítottunk volna is, oly nagy szerencsétlenség talán nem leendett, mint azt „b. t.“ feljajdulásával kifejező; azonban halk szónak ezt nem mondta, hanem ennyit mondott: „A topánfalvi k. járásban felszaporodott kihágási ügyek.“ Mint „b. t.“ később elég terjedelmesen elmondja ezen ügy gene-sisét, a felmerült mulasztásokért, nagy hősiessé el halt alispánt tevén felelőssé, ezen ügy nemcsak hogy van s mint erdő praevariationalis, bár-hogy szeretném, ha igazolhatnám „b. t.“-t, nem más, mint — kihágások ügy. A végén is semmit sem akartam elhíttetni.

S hogy én mistificálok-e, ki egy szóval sem hivatkozom más hatóságokra, vagy én, ki stentori hangon kiabálja, hogy miért akarom elhomályosítani a világ szemét, állítván, hogy A.-Fehérben a kihágások közigazgatásilag kezeltetnek, midőn itt is, mint mindenütt az idézett törvény nem csak a levéltárban van. Ha már más hatóságokra lesz hivatkozás és ha nem baragszik meg „b. t.“, ha mégis, de kérem ne nagyon, nevezzek egy pár hatóságot, hol ma ép úgy, mint a megye rendezés előtt az 1858. patens érzelmében, a kihágások ügyek, közigazgatásilag azaz szolgabíró, alispán és a helyi miniszterium által láttatnak el I-ső, II-os és III-ad folyamodási uton, hogy többet ne említsék, Felsőfehér-, Kolozs- és Tordamegyében és Marosszé-ken stb.

A mit magára a kérdéses ügyre vonatkozólag mondottam daczára a terjedelmes elbeszélésnek, nem venom vissza, hogy azon restantiák az alispán halála óta születtek volna, senki sem állíthatja. S kétségtelentül régebbi keletűek. S ha így mit állít „b. t.“, mit nincs okunk kétség alá vonni s így a néhai alispán lenne a hibás, az érdekelte szolgabíró azért nem menthető, ha látta az erejét felülmúló munka szaporodását s azt a maga idejében, indokolva a kisegítő kineveztetését, a gyűlés elé nem terjesztette, ám de akkor, hogy lett legyen motiválva a néhai alispánnak, rossz szájak szerint némely képviselő megválasztása tárgyában a havasra lett gyakori utazása? Jellemző még az is, hogy ezen ügy csak az alispán halála után kerülhetett így felszínre. . . . Mondja kérem „b. t.“ ur ezt is morális eljárásnak.

Az alispánnak, a szolgabíró irodák megvizsgálásáért, megszavazott diurnumért lett felszólalás-ért megidéz „b. t.“ ur, az erkölcsi felelősség kár-lehetetlen ítélőszéke elé, s a rágalom molochjának nyújtott általam tápot ezen diurnumok felemle-

téséért s összehadar mindent, hogy e nagy lárma-val darált szavak ködhomályában ellepleztessék, az ezen diurnumok megszavazása által tett paz a rlás.

(Vége köv.)

Udvarhelyszék, aratáskor.

(Vége.)

Ilyen szédelgős constellációk között, nem lehet eléggé helyeselni Udvarhelyszék multkori bizottsági gyűlésének az ország minden törvény hatóságához megküldött, s kétségen kívül általános viszhangra talált, azon sajnosan időszzerű határozati javaslatát, melyszerint a képviselőházat feliratilag oly rendszabály életbeléptetésére kérte föl, hogy az igazolt képviselők, az országgyűlés tartama alatt annak székhelyén állandóan jelen lenni, s az ülésekben résztvenni köteleztessenek, — ellen esetben, indokolatlan távollétük ideje arányában, a meg nem érdemelt napidíj (hát a lakbér?) tőlük elvonassanak.

Már csak ennyi korlátozása is a képviselői vimmunis önszabadságolásnak, a kapufelfától való bucsuvételének — „pénzt érne“, sőt nem csekély morális haszonnal is járna, ha lenne valaha valami belőle, hanem, valameddig az immunitás állati tulajdonság kényeztetés érvényben marad; valameddig a képviselő, mint törvényhozó, azoképpen mint a bíró, a törvények végrehajtója, szigorú fegyelmi törvények alá nem vonathatik; míg vétkes mulasztásáért feuyithető, sőt súlyosabb értékben, valamint a bíró hivatalától, azoképpen a képviselő mandatumától megfosztható nem leend; addig gyökerező erkölcsi orvoslás alig remélhető.

Voltaik annak a bizottsági gyűlésnek még más nevezetes momentumai is; például: Tibád Antal alkirálybíró nagyszabású és nagy fontosságú jelentése, melynek életrevaló eszméiből, a leendő úgynevezett „székely egyet“ előleges értekezletén elmondott némely ditiobiá, nem egy szivárgott át; hallottunk tudományos értekezést is egy eddig ismeretlen etnográfiai csodabogárról, — egyik képviselőnk (U. Gábor) ugyanis fölfedezte az „oláh csángókat“ a „Tatros“ mentében, a mire persze, Orbán Balázs helyette elpirult; egy másik megintertellálta derék főkirálybírákat indokolatlanul, mások kedve kerestében, és talán éppen hála fejében a cándidatiónért, a melynek pedig jó sikere akkoriban nagyon jól fogott, hanem könnyen felejt az ember, ha a képviselői ugorkafára fölkapaszkodott, pedig más egyébbel együtt az ugorka ideje is lejár; az udvarhelyi vámsorompók lerombolása decretáltaott, — erre nézve a győzelem kivívását biztosító elmés hadi taktika — tekintettel a helyi viszonyokra és a tereptan szabályaira — abban áll, hogy a támadás nem directe, hanem „kerülő uton“, történjék, mely végből a szombatfalvi határut kiépítettik, (a Sós patak balpantján elterülő udvari telep lakói pedig, a vámszedéssel ideiglenes megbiztatnak); . . . megválasztattak, pénztárnoknak: Török György, ellenőrnek Farczádi Sándor, számvéveőnek: Elekcs József (egy hang ellene szolt, talán azon okból, mert Jozsefstadtnban is volt) míg a papa házmotozást végzett a nometnek, mértőnek: Kovács Gábor, és a székely pályadíjalap intéző bizottságába a törvényhatóság képviselőjeül: Tibád Antal alkirálybíró. . .

Befejezésül pedig, a „Magyar Polgár“ udvarhelyszéki éhes „Memento“ jának, azt üzenik az itteni „Ferkók“, hogy csak lassan a testtel, mert ők is érzékeny ám, egy kolozsvári kávéházi jellemző kártyamementot a „Történelmi Lapok“ számára, egyébiránt pedig holmi jött ment, s a mellét még parafernumon tengődő koldus nemes ember félével, legfőlebb csak a végett állanak szóba, hogy ismét eljárassák „a ferkó tánc“ ost vele, s hogy már ütött-kopott szűrét, adandó alkalommal ujjabban kitegyék.

r.—1.

Füredi levél.

Borszék, július 26. 1874.

A mai idők egyik jele az is, miszerint az emberek, hogy valamit figyelemre méltassanak, mintegy megvárják a dobervert és rez-tányér csöngését. Nem csoda! hisz a charlatanizmus, sok tekintetben beteges társadalmunk terén oly vezérszerepre emelkedett, hogy a napi események bármonijának már szükségképi kiegészítőjül várjuk meg egy-egy hangzatos reklam világra bocsátását. Minden szögletben harsoga figyelmet erre meg amarra felhívó trombita; a nagy közönség fut a szépen kiscenizott láрма után, s az ilyen tolongásban szokott elbukottak felett aztán markába kaczag a humbug. És ez így megy napról-napra. A ma elbukottak helyét holnap mások foglalják el, s bár midőn a földön heverünk, keservesen érezzük az esés fájdalmait, de azért mégis megvárjuk az njabb csimpolyázást, hogy kapjunk új-ból járszalagot, a melyen az igen gyakran drágán megfizetett utat ismét megtehesünk. Ilyen áramlatokkal szemben észszerűtlen lenne egyeseknek „hó megállj“ szerepre vállalkozva gátatvetni akarni, mert a rohanó ár elsodortatása bizonyos veszélyeket teszi ki magát. Ajánlatosabb tehát a változatlan megnyugodva sorakozni azok közé, kik kicsiny tüzzel is nagy füstöt csinálnak, mert hisz még nem vagyunk ott, és isten mentesen hogy odáig legyünk, miszerint a közönség nagyobb része méltányolni ne tudná, ha látszat mellett valót lát, ha ámitás mellett igazat hall. Csináljunk tehát mi is reklamot; írjunk egy füredi levelet. Nem lévén azonban kenyérkeresetem a humbug csinálás, írok Borszékről és a közönséget érdeklő viszonyokról úgy a mint az van, a mint

én azt tapasztalom. Teszem pedig ezt azért, mert egy felől az a pietás, melylyel a Székelyföld iránt viseltetem, parancsolja, hogy ennek érdekeit, a midőn és hol csak lehet méltányolassam; de teszem másfelől és főképp azért, mert egy fürdőhelynek, a mi Borszék is, élete, felvirágzása határozottan a közönség felkarolásától függ. Afféle rapsodicus, pillanatig tartó felkarolás a fennebb jelzett módon egy füstöske által is elérhető ugyan, de én Borszéknek nem ilyet ohajtok. A szenvedő közönség részéről Borszék egy állandó méltatást érdemel, s ezt pedig csak úgy vívhatja ki, ba a nagy közönség e fürdő minden érdekeiről és viszonyairól alapos tájékozottsággal bir. E czél vezérel e levelemben, s ha egy levél szűk keretéhez képest csak röviden szólhatok is, az megnyugtát, hogy e kevés való.

A hosszú munka fáradsálmaitól kimerült, a városi rideg falak által évekig bezárt lélekre, mely megnyugtató, boldogító hatással van a balzsamos, illatú lehelő fenyvesek ölen a hosszú időig nélkülözött gondatlan szabadság élvezete: azt megérteni nem, csak élvezni lehet. S minthogy ez élvezet nyújtó helyeknek egyik legkitűnőbbje Borszék, nem csoda, ha az újabb időkben e névnek, bár fájdalom! hogy csak még elég kis körben — mind nagyobb a varázsa. De többek közt mindjárt az első lépésnél van egy el nem hazudható baj. Hiába! a természet metagadta az emberektől a meszesrű „hipp, hopp, ott legyek a hol akarok“ féle bűvérőt s csak kisebb nagyobb fáradsálmak után érhető el egy távolabb czél. E kálvínista elrendeltetésben van Borszék még mindég tengő életének egyik fatumszerű titka. Ha ide akarsz jöni üdülésre sovárgó patiens, minthogy még a szőnyakat is metagadta a teremő bölcsesség, csak a földi utakon, — oh jaj, utakon! — juthatsz a bércezes Erdély e Mekkájába. És ezt megtenni már nem megvetendő áldozat. A kire az Istenek egy határozta, hogy M.-Vásárhely felől kell hogy Borszéket feltalálja, az mondhatom, nem kiérdemeltenül fogja azt az élvezetet feltalálni, melyek e tájon a természet nagyszerűsége, e vidékkel esmeretlennek nyújt. Mig az ut elég nagy részét arra nézve, hogy emlékünkből jó soká maradjon, tevé, a mi kevés időm maradt az ide meg amoda dűlekedésbeni balancirozásból, egy-egy nyugodt perczben, midőn nem kelle rettegmem, hogy most e meredélyen fordulunk fel, majd ama kátyuban feneklünk meg, ilyen ellesett szabad perczekben azon épáletes problémán elmélkedem: ezen ut conserválásában, melyeknek van nagyobb érdeme, az emberi kezeknek-e, melyeknek állapotát vajmi keveset élvezhetette, vagy annak, ki a mezőnek lilomát oly szépen feltöltözteti? . . . De komolyab b a tárgy, mint a mily hangon erről eddig szólánk. Ha Borszék érdemleges jövőjét ohajtuk, első sorban az odajuthatást kell türethetővé tennünk. Mert addig, míg az Erdély felől, honnan a vendégek nagyobb kontingen-sére számíthatni, legközelebb eső vasuti állomás, M.-Vásárhelytől egy fuvaros 50—60 frtot kíván a Borszékre szállításért, nem csoda, ha Borszék még annál varázsszerűbb neve sem leend képes, még a fürdő élet ősmert drágaságát is bele számítva, igen sok helyt ez akadályokat leküzdeni. Minthogy pedig a moldovai, ha jól tudom Piátraig hozott vasutal a vásárhelyi szárnyvonal összekapcsolása, mely mintegy 20 mrtföldnyi távolság, de roppant természeti akadályokkal megnehezítve, hazánk jelen financialis zavarában, gondolatom szerint meg sem jósolható hosszú időig csak pium desiderium maradand: e nehézségeken egyhamar másképp segíteni nem lehet, mint jó kőutak építése, s társas kocsi közlekedés felállításá által. Vajha ennyit mihamarább megérhetnénk!

Ha a természet nagyszerűségéről, azon e nemben páratlan gazdagságról, melylyel Erdély ez észak keleti pontocskája oly pazarul van megáldva, akar-nánk érdemlegesen szólni, egy napi lap szűk keretéhez képest, igen hosszúra nyulna tudósításunk, eltekintve a kérdések ama kérdésétől is, vajjon biztat-hatók-e magunkat, tehetségünk korlátoltságának esmerete mellett, hogy papírra tesszük azt, minek szemléletében, a lélek nem győz eléggé győnyörkődni, s minek gyógyhatása mintegy észrevehetőleg nyilvánul. De ez felesleges is; hisz a borszéki víz kitűnő-sége e lap minden t. olvasója előtt kétségen kívül esmeretes, míg a táj festői szépségéről, Ditrórol egész a fürdőig vezető és kitűnőleg konservált, mintegy 4 órát tartó út elragadó bájjairól, hol az öröközlő fenyvesek koszorúja közül mig emitt, a természet akadályaival merészen dacoló emberi vakmerőség által a szédítő magasban emelt egyes emberi lakok hívják fel családokunkat; másfelől a mely völgyben kigyózó utat jobbról-balról még a nap kíváncsi bekan-dikálásától is oly gondos elővigyázattal elrejtő büszke havasok, melyeknek mig itt a száz nyelven csavogó, kristály vízű esermély tréfás habjaival érintkező lábnálul vad rendtelenségben hevernek a természet szépsége mellett egészen háttérbe szorult, könnyen bekövetkező veszélynek intő jelei: a magasból legurult, és most nyugodtan heverő szikla görgetegek, — amott, emberi léptek által oly ritkán érintett hátukon, karcsu fenyőktől ővedzve tartja magasra kopasz fejét egy-egy szeszélyes alaku szirt; mig a másik, tán az idő nyomása alatt meggyőnyedve, merészen hajol ki a mélység fölé, minden lépten szétzavassal fenyegve az alatta elmenni bátorokdó . . . ezeket, és hideg szóval meg nem közelíthető más szépségeit a természetnek, nem egy gyeage toll, hanem egy művészi ecset van hivatva — csak megközelítőleg is — visszaadni.

(Folyt. köv.)

Külföldi szemle.

Kolozsvár, jul. 31.

A brüsseli nemzetközi congressus múlt hétfőn nyitott meg br. Jomini orosz küldött elnöksége alatt. Ez alkalomból közöljük a különböző államok delegatusainak névsorát, a mint következik:

Oroszország: Jomini báró és Beer tábornok.

Németország: Voigts Rheetz tábornagy.

Ausztria-Magyarország: Chotek gróf és Schönfeld tbk.

Belgium: Lambermont báró, Mockel ezredes és Faider főügyész.

Spanyolország: Tótuan hg. Servety Fumagalli tbk és de la Pezzucha ellentengernagy.

Franciaország: Baudet báró és Armandeau tbk.

Anglia: Sir Alfred Horsford tbk. és Hale őrnagy.

Görögország: Uvanos ezredes.

Olaszország: Blanc báró és Lanza gróf.

Holland: Lansberg és Vander Schrick tábornok.

Portugal: D'Antas és Palmorina tábornok.

Svédország: Staaff ezredes.

Svájc: Hammer ezredes.

Törökország részéről pedig Caratheodoro István effendi és Ethem bey ezredes. — Dánia képviselőit még nem lehet tudni, hogy kik.

A brüsseli congressusra, illetőleg Ausztria-Magyarországnak abban elfoglalt álláspontjára vonatkozólag ezeket írja többi között az Augs. „Allg. Ztg.“: „Tekintve Ausztria és Németország uralkodóinak szívólyos viszonyait a congressus eszméje magas létesítője iránt: nem lehet kétség a felett, hogy a két állam képviselői a feladat megoldása iránti legjobb indulattal fognak megjelenni a congressuson. Mindazáltal a felett mégis kétség uralkodik, ha vajjon a két hatalom képviselői indíttatva fogják-e magokat érezni arra nézve, hogy a congressusi programot teljes egészében elfogadják és hozzájáruljanak oly határozatokhoz, melyek tulajdonképpen csak azon hadviselő félnek nyújtának előnyöket, mely, legyen a kihívó, vagy kihívott, különben is azon kedvező helyzetben van, hogy támadólag lépjen fel a háborút az ellenfél országára vigye át.“

Írja meg a nevezett lap, hogy Anglia és Franciaország küldöttei csak igen tartózkodó állást fognak elfoglalni. De hacsak egy része megy is keresztül Görceakoff programjának, általános emberi és kulturális szempontból ez is igen nagy vívmány az adott körülmények között s az emberiséget hálára kötelezi, nem is tekintve azt, hogy a személyes érintkezés a diplomaták között sok félreértés és merevséget elfog simítani.

Németország magatartását illetőleg a karlistákkal szemben szükségesnek látjuk erre vonatkozólag közölni a „Köln. Ztg.“ következő sorait:

„A Pyreneeken át nem küldhetünk csapatokat, hogy a rabló gyilkosokkal éreztethessük büntető kezünket; de hozzájárulhatunk egy eszközzel a karlismus életerének elmesztéséhez. Hogy miként lehetséges ez, kitűnik a „Nordd. Allg. Ztg.“ következő közleményéből. „A német hajóraj, mely most Wight szigeténél állomásozik, parancsot kap, hogy ideig cirkáljon. E hajóraj Henk tengernagy parancsnoksága alatt áll s alkatrészeit négy hadi gőzös („Kronprinz“, „Friedrich Karl“, „Ariadne“ és „Albatross“) képezi. A mint Werner kapitány Spanyolország keleti részén tett, azt fogja tenni most északon Henk s ha Wernert jó szándékainak végrehajtásában nem gátolják vala, Carthagea hamarabb elcsúsz a carlismusnak nem lett volna alkalma a cantonalismus árnyékában nagyraemlíteni. Ezenkívül a német birodalmi kormány szorosabb érintkezésbe fog lépni a madridi kormánnyal, a mi valószínűleg az utóbbi elismertetésére fog vezetni.“

A carlismus önjellemzőeként adjuk az öreg Cabretta (volt carlista hadvezér) nyilatkozatát, kit Don Carlos egy Vevében tartott gyűlésen elmozdított állomásáról s azóta visszavonultán él, most pedig egy karlista küldöttség kereste fel őt, hogy reá brrja, miszerint újra a „szent ügy“ zászlója alá szegődjék és harcoljon a „trónért és oltárért.“ Cabrera így válaszolt a küldöttségnek;

„Mindig a legmélyebb fájdalmat kelti föl bennem a Vevében tartott konferencia emlékezete, hol oly nyomorult emberek szerepeltek, kik a liberalismus szepredékét képezik, kik mert a liberalisok által is ki lettek taszítva, pártatlan szemtelenséggel, furfanggal meg cselvésekkel pártunk első soraiba tolokodtak és szemtelenkedtek és sikerült nekik fiatal „királyunk“ szívét a reászórt szakadatlan és gyalázatos rágalommal által tölem eltávolítani. Én beadtam lemondásomat s a „király“ elfogadta; jele, hogy nem volt megelégedve az én politikámmal. Az én politikám meg abban állott, hogy arra törekedtem, miszerint Don Carlos ne csak egy eszeveszett pártnak, hanem egy egész országnak legyen királya, törekedtem arra, hogy az új kor szelleméből vegyük át a jót és egyeztessük ki elveinkkel, mert örültséggel azt hinni, hogy egy újlegységgel fel lehet tartóztatni a kor szellem hatalmas áradatát. Utáltam és gyűlöltem szíveimben mindig azt a borzasztó pusztítási műveletet, melyet mindkét részről véghez visznek a szegény Spanyol baba romlására.

És mert a politika nem tetszett a felkapaszkodott kalandoroknak és túlzó kétszínűeknek, hát azzal vádoltak „uralkodómnál“, hogy én már nem tartozom atyáim hitének követőjéhez, sőt hogy egyáltalában vallástalan vagyok, pedig hát én száz csatában vívtam én ontottam véretem a valás és a trón igaz ügyéért. Igen köszönöm önöknek szívemreható

figyelmét, hogy engem, egy öreg és tántoríthatlan harczost ismét arra akarnak rá bírni, hogy soraikba lépek újra.

De multamat tagadnám meg, ha mostani ádáz ellenségeim sorában keresném barátimat. Én e lépést nem tehetem meg addig, míg a király ép oly hivatalosan ismét vissza hív, mint a hogy elbocsátott azon ellenségeim rágalmaira, kik egyedül csak a legpiszkosabb önző cizelokra törekednek és a vallás köpenyébe burkolják aljas egoizmusukat és nagyra-vágyásukat.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 31. 1874.

— Erzsébet királyné ő felsége, Valéria főhercegnővel július 28-án este 1/2 9 órakor Ischlből Salzburgba érkeztek, a pályaudvaron Lajoz Victor főherceg által fogadtatott; 29-én Strazsburgba érkezett, 30-án Havreba ért; a Wight szigetre való érkezése aug. 1-jére van kitűzve.

— A „Kolozsvári Dalkör“ aug. 9-én fogja megtartani tánczezel egybekötött dalestélyét a sétatéri „Aréna“ helyiségében.

— Az orsz. dalárünnepély rendező bizottságának 1-ső, műszaki és ügykezelési szakosztálya múlt h. 26-án tartotta első ülését. Szakosztályi elnök dr. Hincz György üdvözlővén a közszámban megjelent tagokat, jegyző választására hívja fel a szakosztályt; mely választás megejtetvén, jegyzőül Czirják Albert választott meg. Elnök ezután a szakosztályt ülést megalakultnak nyilvánítja. A tárgysorozatra felvett nevezetesebb ügyek felett a szakosztály a következő határozatokat hozta: a) A diszhangverseny programjának összeállítására nézve, Gegenbauer József szakoszt. tag indítványa folytán, a szakosztályt azon ohajlásának adott kifejezést, miszerint a diszhangverseny műsorába helybeli művészek által előadandó darabok is vétessenek fel; egyáltalán fentartván a szakosztály hatásköréhez tartozó befolyást. b) A diszhangversenyben Felekyné Munkási Flóra ürhölgy által elszavalandó alkalmi költemény megírására nagytiszteletű Szász Gerő ur kérését fel, azon általános ohaj folytán, hogy ennek szerzője kolozsvári költő legyen. c) A dalár közgyűlés megtartására és a dalsarnoki előadás műsorába felvett karok öszprobájára legalkalmasabb helyiséggel az unitarius templom találtatván, ennek átengedése iránt az egyházi tanácshoz hivatalos felkérés intézése határozatokat, melyet köldöttségileg átadni elnök és jegyző bizattak meg. d) A szakosztály megbízza Jakobi Jakab és Bulvas urakat egy zenekar szervezésével, mely zenekar az öszszdarabok kíséretéhez nélkülözhetlen. e) Tekintve azon körülményt, hogy hasonló nagy gyűlések és ünnepélyek alkalmával — mintegy emléklapokul — napilapok szerkesztése van gyakorlatban, a szakosztály az országos dalárünnepély ötletéből és tartama alatt „Emléklapok“ kiadását határozta el, melyek szerkesztésére Salamon Antal szakoszt. tag ur kérését fel, ki azt el is fogadta. E lapok célja leendő, hű tükrét adni a lefolyt dalárünnepélyi eseményeknek. f) A dalsarnok acusztikai érdekeinek megvédése tekintetéből bizottság küldetett ki, Gegenbauer J. Jakobi J. és Gunesch K. urak személyében. g) A hangversenyek megtartási helyisége iránt a nemzeti színházban történt a megállapodás. Végül a jegyző hitelesítő bizottságba Benel Ferencz, Szentgyörgyi István és Zsigmond Dezső szakoszt. tagok nevezettek ki. Közli: Czirják Albert, szakoszt. jegyző.

— Értesítés. Gyermekeiket a „Fröbel-intézetbe“ járató t. szülők közül többeknek sürgető felhívására elhatároztam, hogy a nyári szünidők tartama alatt, az intézeti személyzet jelen levő tagjainak működése mellett, magán lakásomon ismétlő s illetőleg előkészítő oktatást nyujtok azon gyermekek számára, kik intézetünk elemi osztályába jártak, vagy a gyermekkertből a jövő tanévben az elemi iskolába lépendők, úgy szintén azok számára is, kik még nem jártak intézetünkbe, de a kiket a t. szülők a tanév megkezdésével megnyitandó 1, 2 vagy 3-ik elemi osztályunkba beírtni ohajtanak. Ezen oktatás hétfőn, augusztus 3-án bel-magyar utcza 21. sz. a. lévő lakásom e célra berendezendő helyiségben veendi kezdetét, a hol bővebb értesítéssel szívesen szolgálók. Szabó Endre, a „Fröbel intézet“ igazgatója.

— Salamon János, mint egy szebeni lapból olvassuk, közelébb az odaváló országos tébolydában is játszott, s a kitűnő népzenező mesteri előadása annyira felvillanyozta az intézet számalmas alakjait, hogy végre tánczra kerekedtek.

— K.-Fehérvári kanonokká kinevezett Kardos Ignác helyére a minisztérium, szamosújvári feyházi lelkészszé Rieger Gottfried püspöki ceremoniarust és iskola referentst nevezte ki. Ennek a kinevezésnek örrendünk, mert a püspök ő nmilga legalább megmenekedett attól az iskolai referentstől, ki annyit értett az iskolai ügyekhez, mint hajdu a harangöntéshez.

— Vizaknán augusztus hó 2-án Máthé István hegedű művész hangversenyt rendez, mely alkalommal a hangversenyt rendező iránti szíveségből az ottani nők közül is többen közre fognak működni.

— A budapesti egyetemen jul. hó 31-én ejtettek meg a dekan-választások. Az eredmény a következő: a theologiai fakultásban Hornyik Károly választott meg dekanának, a jogiban Apáthy István, az orvosiban Rupp János (ismét) és a philosophiában Tölgy István (negyedikben).

— Az erdélyi hegységek meglátogathatására, írja az „Ellenőr“, nagyon szükséges volna oly társulat, mint a felső-magyarországi Kárpátegylet. Szóba is jött, hogy alakítanak ilyet, melynek feladata lesz e bérzes baba legkiválóbb pontjainál oly intézkedéseket tenni, hogy a turisták bátran elme-hessenek oda, s biztosítva legyenek kalauzok felől és száraz fedél által, hogy az idő viszonyosságai előtt lesz hová menekülni. Ez olyan eszme, melyet nagy kár volna nem létesíteni. Erdély most már a vasutak által összeköttetésben van a művelt világgal, de természeti szépségeivel csak keserves viszontagságok közt lehet megismerkedni. Pedig a nyári hőségek csapatjait ép az viszi, — tán még Erdélyből is — Svájc regényes bércei közé, mert szabadon kalandozhatnak, s gondoskodva van felőlük a legzordonabb helyeken is. Erdély, mely történeti emlékekben és gyógyvizekben is oly gazdag, ujabbn vonzerőt nyerhetne, mihelyt megkönnyiténé a természet adománynak élvezését.

— Br. Ringelsheim katonai parancsnok, jul. hó 28. 29 s 30-án K.-Fehérvárt volt s a katonai gyakorlatokon megjelent.

— Palkovics József kegyesrendi tanár, ki városunkban is tanároskodott, 61 éves korában Selmeczbányán elhunyt. Nyugodjék békében.

— Az elhunyt Rothschild gazdagságáról elég fogalmat nyujthat az, hogy csak örökségi illeték gyanánt hat millió forint jut utána az osztrák államnak. Tehát valami ötszáz millióról van szó.

— Az „Admiral“ brit gőzös Liverpoolból Ausztráliába utazván, a Kings-szigetnél hajótörést szenvedett: 89 személy közül csak 9 menekült meg.

— A vendégszeretetéről s magyar érületéről szép hírű városunk az e hó végével Kolozsvárra érkező dalárokat önmagához s a nemzeti ünnepély fontosságához méltó díszszel készül fogadni. Egyesek áldozatkészségéből ugyanis a szállások már jórészt biztosítva vannak s az ünnepély előző napján a reggeli s déli vonaton érkező dalárokat a magyar nemzeti lobogókkal feldíszített indóházban a Dalkör elnöke: K. Biasini Domokos köszönti. A város nevében pedig a tanácsház előtt az istenho-zott örömszózatát gróf Eszterházi Kálmán és Simon Elek polgármester intézik a dalárokhöz és vendégekhez.

— Tettey Nándor és társa kiadásában a következő című orvosi könyv jelent meg. „A hasonszervi gyógyszernek alkalmazása a közéletben nem-orvosok használatára. Különös tekintettel azon határvonalok kijelölésére, melyen túl nem-orvosoknak gyógyítani nem helyes. Irta Dr. Dudits Miklós, budapesti gyakorló orvos és a magyar hasonszervi orvos-egylet r. tagja. A munka 5—6 ivnyi füzetekben, összesen 22—24 ivnyi tartalommal fog megjelenni, oly módon, hogy az egész munka szeptember havában az előfizetők kezébe jut. Ára egy példánynak 2 frt 50 kr, füzetekben küldve 2 frt 70 kr.

— Olaszországi hírek szerint a német császár ez év folytán Olaszországba utazik. Az utazás időpontja még nincs meghatározva, valószínű azonban, hogy csak ősszel történik.

— Borsos Sándort, a veszedelmes futó be-tyárt, végre elfogták Jász-Kisén.

— Az ollimützi érsek három birtokát, névszerint Doubravu, Savrit és Dobromelut, melyek egy millió értékű képviselnek, a papász segélyezésére ujonnan alakított egylet javára engedte át. E jószá-gok el is különítették már az érseki magán birtokból.

— New-yorki táviratok szerint Pittsburg városát és 25 mértföldnyi környékét árvíz borítja, Alleghari városa is igen súlyosan szenvedett, a víz magassága 20 láb, több mint 200 ember vízbe fult.

— Rochefortnak Karlsbadba való utazására vonatkozólag Magy. Politika bécsi tudósítója tollából azt a hírt közli, hogy a napokban egy előkelő bécsi publicista Rochefort Henrikől egy levelet kapott, melyben azon kérelem foglaltatott, hogy mintán az orvosok neki valamelyik osztrák fürdőt javasolják, tudósítsa őt az iránt, vajjon mennyiben lehetne azon eshetőségnél kitéve, hogy a francia kormány megkeresése folytán, az osztrák hatóságok őt kiszolgáltathatnák. Az említett bécsi publicista ennek folytán a nemzetközi jogban jártas néhány nevezetesebb tekintélyt tanácskozássra hívott, kik Rochefort esetleges kiadatása tárgyában következő véleményben voltak: A büntetések kölcsönös kiadatása iránt Franciaország és Ausztria között jelenleg érvényben álló és 1855. évi november 15. kötött államszerződés ugyan csakis közbüntetésekre vonatkozik és a politikai büntetéstől miatti kiadástól határozotlanul kizárja. Miután azonban Rochefort és társai a versaillesi haditörvényszék önkéntes eljárása folytán nem csak politikai büntények, hanem az ítéletek tanúsága szerint olyan tettekért is büntetvék, melyek az említett szerződésben foglaltatnak, nem igen van alapos ok, ha a francia kormány a kiadást, hivatkozva a szerződésre, erőlyesen követelné, melynek alapján ez megtagadható volna. Az egyedüli kifogás, melyet e tekintetben emelhetnénk, az, hogy itten nem rendes bíróság, s nem rendes eljárás utján, hanem a legsummasabb módon eljáró és katonákból alakult haditörvényszék elítélőjéről van szó. Miután azonban az osztrák hatóságok részéről már több a kommunével öszeköttetésben volt egyén vagyaz ország területéről kiutasítatott, vagy szoros rendőri fölügyelet alá helyezettett, kétséget nem szenvedhet, hogy ha az osztrák hatóságok a kiadást meg is tagadnák, a kiutasítást vagy a fölügyeletet kénytelenek volnának elrendelni. A szakfőnök ezen nem igen kedvező véleménye után jónak látta a bécsi publicista egy pár magyar képviselőt is fölkeríteni, milyen szempontok

alá esnek Rochefort ügye a magyar tösvények értelmében. A válasz, melyhez több kiválóbb jogászunk is hozzájárult, már fölklüdtett Bécsbe és lényegileg a következő: Az 1855. évi november 15-én kötött szerződés Magyarországára nem kötelező, mivel az abszolút kormány legsötétebb korszakában a magyar alkotmányos közegek tudta és beleegyezése nélkül kötött. Magyar területről, ezen szerződés alapján kiadatlának nem lehet helye. A kiadás megbírálásánál különben Magyarországnak nem csak egyszerűen a külföldi állam megkeresése vétetik tekintetbe, hanem különösen az is, vajjon közbüntett jellege alatt nem valamely politikai büntetést miatti öldözés lappang-e? Minthogy pedig Angliát kivéve nincs Európában állam, melyben a nenedékjog oly tág mérvben alkalmaztatnék és oly nagy tiszteletben tartatnék, mint Magyarországon, a rendőri kiutasítás itten szintén nem alkalmazható. Az idegenek a benszülöttekkel Magyarországnak mindig egyenlő jogi oldalomban részesültek és rendőri fölügyelet alá helyezés nálunk idegenekre nézve sem ismeretes. Különben bíróságaink külföldi törvények alapján elfogatási parancsot nem hajtának végre, és törvényhatósági közegeink törvényellenes rendőri utasításokat tisztelettel félre szoktak tenni. A magyar menedékjog oly kedvező állapota, teljes hitelt érdemlő bécsi tudósítónk szerint, több mint valószínűvé teszi, hogy Rochefort Henrik fereszegénysége miatt vagy Szliácsot, vagy Balaton-Füredet keresi föl. Jourde, a kommune volt pénzügyminisztere pedig közszvénybaja gyógyítása végett valószínűleg Pestyénre vagy Mehadiára jön.

KÖZGAZDASÁG.

— A dohány jövedékiadminisztrátiora vonatkozólag egy közlemény jelent meg a hivatalos lapban, melyből átvesszük a következőket: A magyar kormány a külföldi dohánylevelek vételéről az osztrák kormánytól függetlenül gondoskodik. Évenként mintegy 40—50,000 mázsát vesz s az 1874 évi vétel 3, millióba került. A vételi módzatokra nézve meg kell jegyezni, hogy a kormány czélszerűbbnek és jutányosabbnak látta, a külföldi dohányokat a termelési helyeken első kézből megvenni, mintsem a szállítással versenytárgyalás utján közben-szállítókat és vállalkozókat megbízni, kik másodlik vagy harmadik kéznek mutatkoznak, és maguk részéről is az üzlethöz nyereményt huzni akarnak. Hogy a kormány üzleteinek részleteit nem hozza köztudomásra, igen természetes, miután minden értelmes kereskedő vonakodni fog üzleti műveleteit elhíresztelni s azokat ezáltal veszélyeztetni. Azon közegek, melyek a kormány kezelésébe való betekintésre hivatva vannak, valamennyi vételi üzletről a legreáliszeztetebb kimutatásokat és felvilágosításokat fogják kapni. A magyar dohánylevelek az osztrák jövedéknek nem a vételi, hanem az előállítás áron engedtetnek át, ugyanis az azzal járó kezelési s közigazgatási kiadások hozzászámításával. Ez kölcsönös megállapodás alapján történik, melyet a magyar kormány az ország jól értett érdekében kötött, hogy a magyar dohánynak oly tetemes eladási forrás biztosítsassék. Az osztrák jövedék a termés mérve szerint évenként 3—400,000 mázsa magyar dohánylevelet vesz, mi által az országba 3 egész 4 millió forint foly be. Ha magasabb árakat követelnénk, az osztrák jövedék előnyösebbnek láthatná, dohányszükségletét saját országában természetben, minek folytán az ekként rendelkezésre álló mintegy 350,000 mázsa sem beföldön, sem külföldön nem kelne el, vagy legalább a magyar dohánynak árát külföldön tetemesen lenyomná. Ezen kölcsönös megállapodás sem magára a dohánytermelésre, sem pedig a kivitelre káros befolyást nem gyakorolhat, miután minden dohánytermelőnek szabadságában áll, hogy a kincstár vagy pedig a külföld számára természetbeni dohányt. Ha tehát a természetből többsége mégis a kincstár számára termel dohányt, ez annak bizonyítéka, hogy a termelő jobban értékesítheti dohányját, ha azt a kincstárnak adja el, mint ha a külföldi kivitel számára termel.

Hogy a dohánytermelés 1867. év óta nem csökken, abból tűnik ki, hogy:

1851. évben	35 145 hol,
1859. "	67.842 " ellenben
1868. "	94 400 " és
1870. "	75.471 "

ültetett be dohánynal.

A dohánykivitel ellenben:	
1847. évben	56 402 mázsát
1850. "	70 914 "
1860. "	65 765 "
1867. "	91.646 "
1869. "	145,200 " tett ki.

A szállítási vonalra nézve magától érthetőleg csak a költség kérdése lehet márvadó. Az Észak-Amerikában vett dohányok tehát, melyek egész hajó rakományokat képeznek, vitorlás hajókon Fiuméba irányoztatnak, holott kisebb részleteknél, melyek Havannából jönnek, — a szállítás Hamburgon át olcsóbb.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Július 30-án 5% Metalliques 69.90 frt. Kama, — 5% Nemzeti kölcsön 74.50 frt 1860 Kölcsön 108.75. Bankrészevény 970 Hitelintézeti részvények 23450 London 110.55 ft. st. Ezüst 103.90 Cs.kir. arany — Napoleonor 8.83.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76. — Temesi 74.75Erdélyi 74. — Horvátországi 80. —

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Bécsi világkiállítás 1873.

WEIL híres cséplőgépei

nyerték e szakmában a legmagasabb és legnagyobb kitüntetést, a legrészrehajlatlanabb és leglekiismeretesebb Jurytól, t. i. a vásárló és fogyasztó közönségtől, mert a kiállítás tartama alatt **kétszáz negyven-ezer forint**ra vettek a fennebbi cégtől gépeket. — E gépeket illető felvilágosításért

ifj. Weil Mórhoz ifj. Weil Mórhoz
Maj.-Frankfurtban, Seilerstrasse 2 Bécsben, Franzensbrückenstrasse 13
kell fordulni.

Legujabban megjelentek és

Stein János erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók:

Jellem.

Smiles után a hazai viszonyokhoz alkalmazta
Könyves Tóth Kálmán.

2 kötet. Ára 3 frt.

K. PAPP MIKLÓS

A vádlottak padján.

Regény. Ára 1 frt 20 kr.

HÖRVÁTH IGNÁTZ,

MECHANIKA.

I. rész: kinematika. I. kötet. A pont kinematikája. Ára 2 frt 40 kr.

JÓKAI MÓR,

Milyenek a férfiak?

Elbeszélések. Második kiadás. Ára 40 kr.

ÁBRÁNYI KORNÉL,

Elméleti s gyakorlati összhangzattan.

(Harmonie Lehre.) I. kötet. Ára 2 frt.

JÓSIKA MIKLÓS,

Egy két emeletes ház Pesten.

Novella. 1 kötetben. Ára 50 kr.

FILLINGER KÁROLY,

A növények természetrajza.

Ára füzve 80 kr.

FEJES ISTVÁN,

Egyházi beszédek.

I. füzet. Ára 2 frt.

DETLEF KÁROLY,

Feloldhatlan kötelékek.

Orosz regény. Ára 1 frt 50 kr.

FLYGÁRÉ-CARLÉN EMILIA,
Két erkély szobácska.

Regény. 2 kötetben Ára 2 frt. |

DICKENS KÁROLY,
Dombey és fia.

Regény. 5 kötet. Ára 5 frt.

Feloldhatlan kötelékek.

Orosz regény. Irta Detlef Károly. Fordította Zichy Camilla.
Ára 1 frt 50 kr.

Szőlészeti és borászati titkok gyűjteménye.

10 ábrával.

Gyűjtötte és kiadta Tercsánszky Lószef orvos.

Ára 60 kr. postai szétküldéssel 64 kr.

Postadíj elkerülése tekintetéből legezlszerűbb az
összeg beküldése.

Egyetemes európai jogtörténet
a középkor kezdetétől a francia forradalomig.

Irta Hajnik Imre. II. füzet. Az alkotmányi fejlődés a tizedik századtól a
tizennegyedikig. Ára 80 k:ajczár.

Szótárak:

Angol — német.

ELWELL, neues vollständiges Wörterbuch der engl. und deutschen Sprache,
umgearbeitet und vielfach verbessert. 2 Theile in einem Bande. 16-te
Stereotyp-Ausgabe. Halblederband. 3 fl 30 xr.

FELLER, neuestes Taschen-Wörterbuch engl. deutsch und deutsch engl. in
einem Bande. 16-te Auflage in Leinenband 1 fl 80 xr.

JAMES, vollständiges Wörterbuch der engl. und deutschen Sprache, zum
Gebrauche für alle Stände, 24-te Stereotyp Ausgabe. 2 Theile in 1 Bande.
Halblederband 3 fl.

KALTSCHMIDT, neues vollständiges Wörterbuch der engl. und deutschen
Sprache nebst einem kurzen Abrisse der engl. und deutschen Sprach-
lehre. 2 Theile in 1 Bande gebunden 5 fl. 65 xr.

ROTHVELL, neues und praktisches Wörterbuch deutsch engl. und engl.—
deutsch. 2 Bände. Leinenband 3 fl 60 xr.

SCHLOSSING, Wörterbuch der engl. und deutschen Sprache, für Techniker,
u. Kaufleute. 3-te Auflage. Neue wohlfeile Taschen Ausgabe. Ghftet 90 xr.

THIEME, neues vollständiges Hand-Wörterbuch der engl. und deutschen
Sprache. Zwölfte Stereotyp-Ausgabe. 2 Theile in 1 Bande. Ghftet 3 fl
60 xr. in Halblederband 4 fl 35 xr.

PREUSSER, neues vollständiges kritisches Wörterbuch der engl.
und deutschen Sprache. 2 Theile in 1 Bande. Halblederband 6 fl 90 xr.

POLLAK

ujonnan nyitott

27 kr.

általános
áru-csarnoka
Bécsben

Mariahilferstrasse 1.

elad, az Áru minőségét és valódiságát illetőleg a
legszigorúbb jókália mellett, nagyban és
kicsinyben

gyapju ruhaszöveteket

minden fajból a legfinomabbakat, simát, csikost
vagy sötét, valamint lüstrét, baréget, grenadint,
gazirt, ripszet, mozarbiquet, jaconatst, cosmano-
siperkált, batistot, bridantint, egyezintit vagy min-
tazerintit. Creton (török modoru háló öltönyök szá-
mára) rumburgi, hollandi vagy félkész siléziai
cérnagyolcsot, cic és csipketiggyönyök atlaszgradl,
ágyneű vászon, damaszt törülközők és asztalken-
dők, szövánkos és pamlagszövetek, chiffon és
széles, nankink selyem nyakraválók, harisnyák,
keztük, vászon és batist zsebkendők és sok más
ezer tárgy.

Csak

27 krajczárért

kapha ó rőt, darab és pár száma. Az elküldés
utánvét útján pontosan és lelkiismeretesen teljesít-
tetik. Minták és árjegyzékek ingyen bérmentve kül-
detnek.

Fogfájást

a legmakacsabbat is,
azonnal, biztosan és
tartósan gyógyít Liton,
ha más gyógyszer nem használ; 1 üveg-
gel 36 kr. Kapható: Wolff János,
gyógyszerésznél Kolozsvárt.

TAUFFER FERENCZ

mag- és termény kereskedő Ko-
lozsvárt, ajánlja a t. cz. gazdaközön-
ségnek

GABONA

zsák gyári raktárát

hol is nagy választékban kintűnő minő-
ségű gabona zsákok jutányos áron
kaphatók.

STEIN JÁNOS

egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen bővítették és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tükéletesítették és
szaporítottak, úgy hogy most

három gyors-, két kézi sajtó és egy simító gép van működésben.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék.

A könyvnyomdát kitűnő metsző kezeli s három sajtót és számos személyzetet foglalkoztat.

A nyomdai munkák kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPÍR gyári árban számíttatik.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal, és a leggyorsabban s legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izlésesen s oly olcsó árban képes előállítani, s e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések,
névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tárl-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlők, barom-
utlevelek, vásárcédulák, hirdetésmények, bármely nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy
a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintáztatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a „Kozsmegye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére
kiadott „utasítás”-ban előforduló magyar akár román szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben
nyos árban szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegű nyomtatvány szükséges-e?

Egyidejűleg bátorságot vesz magának könyvkereskedését (bel-középuteza 1 szám) és papirkereskedését is (főter
2 szám, a tanácsház tőszomszédságában) emlékezetbe hozni.

STEIN JÁNOS,

mu. egyl. könyvtár, egyet. könyv- és könyvnyomdász s papirkereskedő.

1874.